

MediRisk

Klimaatactieplan

Dit is ons plan, de ambitie en de koers:

MediRisk is een onderlinge waarborgmaatschappij van zorginstellingen voor het verzekeren van medische aansprakelijkheid zonder winstoogmerk. De helft van de algemene ziekenhuizen heeft zich bij MediRisk aangesloten om samen de kosten voor medische aansprakelijkheid te dragen. Als collectief zetten we ons in voor patiëntveiligheid door medische risico's vroegtijdig te signaleren en te verkleinen.

Versie : 2.0
datum laatste aanpassing : 28 december 2023
opgesteld door : Asset & Liability Commissie
vastgesteld Raad van Bestuur : 28 december 2023

1. Introductie

Door ondertekening van het Klimaatcommitment van de Nederlandse financiële sector hebben de deelnemende instellingen toegezegd met hun financiële en investeringsportefeuille bij te dragen aan het Akkoord van Parijs en het Nederlandse Klimaatakkoord. Van instellingen wordt verwacht dat ze uiterlijk in 2022 klimaatactieplannen opstellen met reductiedoelstellingen voor 2030 voor al hun relevante financierings- en investeringsactiviteiten. Aan het einde van 2022 heeft MediRisk haar eerste klimaatactieplan bekendgemaakt. Het klimaatactieplan voor 2023 bevat beperkte aanpassingen, waarbij de reductiedoelstellingen ongewijzigd blijven.

Het transformeren van financiële portefeuilles om af te stemmen op of bij te dragen aan de doelstellingen die zijn vastgelegd in het Akkoord van Parijs is een complexe taak. In actieplannen wordt beschreven hoe instellingen zullen bijdragen aan het Akkoord van Parijs en hoe zij het Akkoord van Parijs vertalen naar doelstellingen voor hun financiële portefeuilles.

Financiële instellingen zullen moeten beoordelen of hun gefinancierde activiteiten passen in een transitiepad dat de opwarming van de aarde beperkt tot ruim onder de 2°C, en bij voorkeur de stijging tot 1,5°C. Als gefinancierde activiteiten niet aansluiten op deze trajecten, kunnen instellingen verschillende maatregelen nemen om deze activiteiten richting het gewenste transitietraject te sturen.

Maatschappelijk verantwoord beleggen is nu de norm geworden en daarmee dragen beleggers bij aan een betere wereld. Wij geloven in het belang ervan en voelen deze verantwoordelijkheid al jaren. Het sprak daarom vanzelf dat MediRisk zich vanaf de start committeerde aan de op 1 januari 2012 in werking getreden Code Duurzaam Beleggen van het Verbond van Verzekeraars. Vervolgens is op 5 juli 2018 het multipartijen convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) in de verzekeringssector gesloten. De bij dit convenant betrokken partijen zijn: het Verbond van Verzekeraars, Zorgverzekeraars Nederland, het Ministerie van Financiën, het Ministerie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en zes goede doelen organisaties. Ook dit convenant gaat over ESG-thema's met afspraken om het bereiken van verbeteringen op deze thema's te vergroten.

MediRisk heeft dit Actieplan gebaseerd op het 'Inspiration document on climate action plans' van KPMG en 'Leidraad Klimaatcommitment' van het Verbond van Verzekeraars.

2. Elementen Actieplan

Het opstellen van klimaatactieplannen is een complexe opgave en het ontwikkelen van het benodigde organisatievermogen kost tijd: er komen steeds nieuwe wetenschappelijke inzichten bij, internationale klimaatmethoden voor financiële instellingen zijn voortdurend in ontwikkeling, klimaatambitieniveaus worden door de samenleving verhoogd en financiële instructies meer ervaring opdoen hoe sturen op hun CO₂e-impact. Klimaatactieplannen zijn daarom dynamisch en zullen voortdurend moeten worden verfijnd om deze nieuwe inzichten weer te geven.

Om de complexiteit te verminderen, hanteren de meeste instellingen een stapsgewijze aanpak en beginnen ze te sturen op de meest relevante activa binnen hun portefeuilles en breiden ze de dekking in de loop van de tijd uit.

Daarnaast worden instellingen aangemoedigd om klimaatverandering niet geïsoleerd te behandelen. Klimaatverandering is een van de grootste maatschappelijke uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd, maar de aanpak van klimaatverandering mag geen nadelige gevolgen hebben voor andere belangrijke uitdagingen, zoals het tempo van het verlies aan biodiversiteit of de toenemende maatschappelijke ongelijkheid.

Onderstaande grafiek toont de verschillende elementen van het Actieplan. Hierna worden de verschillende elementen toegelicht.

3. Karakteristieken

3.1 Ambitie

Het Actieplan is afgestemd op het Akkoord van Parijs. Instellingen moeten activiteiten in ieder geval afstemmen op een transitie pad om de opwarming van de aarde ruim onder de 2°C te houden om bij te dragen aan het Akkoord van Parijs. Instellingen dienen expliciet aan te geven welke ambitie voor temperatuuraanpassing door de instelling wordt nagestreefd:

- Maximaal 1,5°C scenario: 'netto-nul' portefeuille tegen 2050
- Scenario ruim onder 2°C: 'netto-nul' portefeuille in 2070

Het hoofddoel van MediRisk is een klimaatneutrale (Net Zero) portefeuille in 2050, in lijn met een scenario van maximaal 1,5 graden opwarming van de aarde. Op weg naar het hoofddoel van klimaatneutraliteit in 2050 zijn tussentijdse doelen voor 2025 en 2030 opgesteld. Dit stelt MediRisk in staat om in de komende jaren te sturen op concrete doelen die volledig aansluiten bij de ambitie voor de lange termijn (2050).

Een van de belangrijkste acties om de klimaatneutrale (Net Zero) beleggingsportefeuille te bereiken en in lijn te brengen met een 1,5 graden scenario is het reduceren van CO₂-uitstoot van beleggingen in de portefeuille. De laatste wetenschappelijke onderzoeken tonen aan dit nog sneller en drastischer moet om op een 1,5 graden scenario en net zero uit te komen in 2050. MediRisk heeft daarom zijn CO₂-reductiedoelstellingen gesteld naar een portefeuilledoelstelling van 50% reductie van CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 2019/2020.

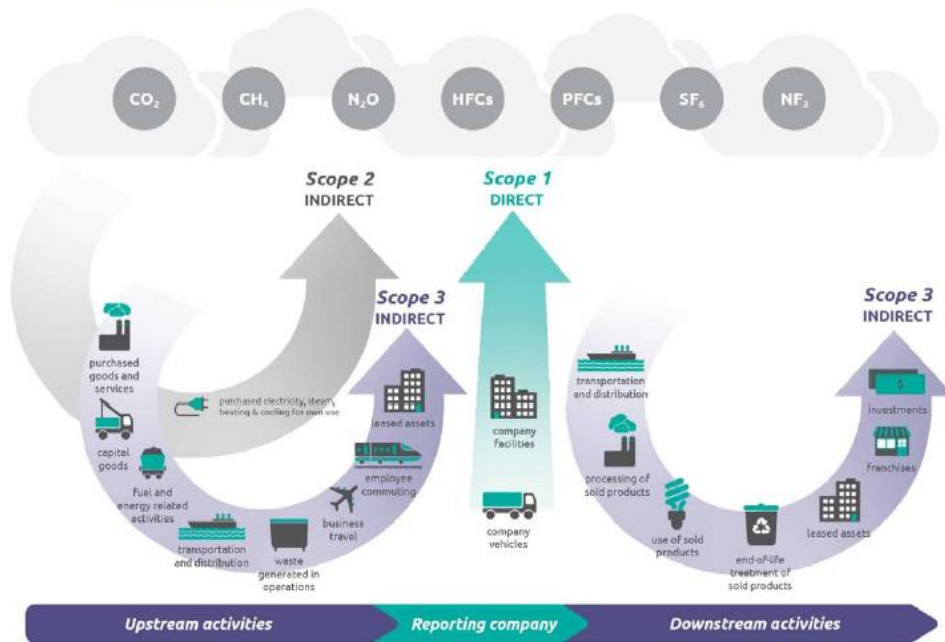
In lijn met het Klimaatcommitment heeft de portefeuilledoelstelling betrekking op scope 1 en scope 2 emissies voor de verschillende beleggingscategorieën. Wanneer er voldoende en betrouwbare data beschikbaar is, breiden we dit verder uit naar andere beleggingscategorieën en nemen we, zodra dit mogelijk is, ook scope 3 emissies mee.

Definitie scope 1, 2, en 3 (GHG Protocol):

Scope 1: directe uitstoot van eigen bronnen of bronnen binnen het beheer van het bedrijf

Scope 2: indirect uitstoot door de opwekking van ingekochte of verbruikte energie

Scope 3: indirecte uitstoot voortkomende uit het overige deel van de waardeketen

Bron: GHG Protocol

Bovenstaande doelstelling vertaalt zich door in mogelijke actieplannen per beleggingscategorie. Voor bepaalde categorieën kunnen al concrete tussentijdse doelstellingen worden geformuleerd. Voor andere beleggingscategorieën is dat op dit moment nog niet mogelijk door gebrek aan data of methodologieën om CO2-reductie of impact van beleggingsoplossingen te meten. Voor deze categorieën ligt de focus van de actieplannen in eerste instantie op het verbeteren van de datakwaliteit en beschikbaarheid. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de categorieën waar doelstellingen voor geformuleerd kunnen worden en voor categorieën waar dit op dit moment nog niet of maar beperkt haalbaar is.

Beleggingscategorie	Beschrijving	Metten	Actieplan	Reductiedoelstelling
Staatsobligaties	Relevant maar beperkt haalbaar	Ja	Ja	Ja
Supranationale obligaties	Relevant maar beperkt haalbaar	Indien mogelijk	Indien mogelijk	Indien mogelijk
Hypotheeken	Relevant maar beperkt haalbaar	Ja	Ja	Ja
Bedrijfsobligaties	Relevant en haalbaar	Indien mogelijk	Indien mogelijk	Indien mogelijk

Staatsobligaties

MediRisk belegt onder andere in obligaties van zeer kredietwaardige landen zoals Nederland, Duitsland, Oostenrijk, België en Frankrijk. In beginsel belegt MediRisk voor haar verzekeringsverplichtingen in goed verhandelbare vastrentende waarden die in euro's noteren zodat uit dien hoofde bewust geen mismatch ontstaat met de in euro's luidende verzekeringsverplichtingen en er een grote mate van zekerheid is dat we in het belang van de verzekeringsnemers aan de verplichtingen kunnen voldoen en aan hun redelijke verwachtingen.

De landen waarin binnen de categorie staatsobligaties wordt belegd hebben allemaal het Parijsakkoord ondertekend en volgen klimaatbeleid dat is opgesteld door de Europese Unie. Beleidsmatig heeft MediRisk beperkte instrumenten om extra reductie te bewerkstelligen voor deze beleggingscategorie, aangezien ook de kredietwaardigheid mee dient te worden genomen in de beleggingsbeslissingen. Daarnaast kunnen alternatieve landen minder goed bijdragen aan de (matching)doelstellingen van de portefeuille. MediRisk monitort de ontwikkeling van de CO2-uitstoot van de landen waarin wordt belegd.

Supranationale obligaties

Supranationale obligaties betreffen obligaties van supranationale instellingen zoals de Europese Unie, African Development Bank, European Financial Stability Facility en European Investment Bank. Omdat het supranationale instellingen betreffen is het lastig te meten welke uitstoot precies te koppelen is aan deze instellingen. Voor supranationale obligaties heeft MediRisk vooralsnog geen bron voor het meten van de CO2-voetafdruk. Vanwege het gebrek aan meet mogelijkheden heeft MediRisk hier vooralsnog nog geen concrete doelstelling bepaald.

Mede in het kader van het IMVO-convenant heeft MediRisk de beleggingsportefeuille in 2020 geanalyseerd op risico's voor negatieve impact op onder meer mens en milieu. Op basis daarvan hebben we een bedrijfsobligatie van Gasunie verkocht en de opbrengst geherinvesteerd in een obligatie die bijdraagt aan de economische stabiliteit binnen de eurozone (Euro Stability Mechanism). MediRisk heeft geen focus op sectoren of bedrijven met specifiek hoge risico's voor negatieve impact om conform ons ESG-beleid te adresseren. Met onze beleggingen streven we op basis van ESG-integratie steeds meer naar het bereiken van positieve impact. Daarom belegden we in het afgelopen jaar bewust in obligaties van diverse ontwikkelingsorganisaties, waaronder de African Development Bank en de International Development Association. Verder zien we ook de positieve impact van de door ons gehanteerde ESG-component bij fondsselectie.

Hypotheke

Voor de allocatie naar hypotheke maakt MediRisk gebruik van fondsbeleggingen. Omtrent het klimaatbeleid is MediRisk daarom afhankelijk van het beleid van de fondsmanager. De beleggingen zijn daarom niet direct stuurbaar op het gebied van CO2-uitstoot vanwege de indirecte aanpak. In de toekomst gaat MediRisk inventariseren of de fondsmanagers zich committeren aan het akkoord van Parijs en welke doelstellingen zij hebben opgesteld. MediRisk monitort de ontwikkeling van de CO2-uitstoot van de hypothekefondsen waarin wordt belegd.

MediRisk streeft met haar beleggingen op basis van ESG-integratie steeds meer naar het bereiken van positieve impact. Deze impact komt ook terug bij het gehanteerde ESG-component bij fondsselectie. Hypotheekfondsen waarin MediRisk deelneemt, spelen actief in op mens en milieu onderwerpen. Dat gebeurt onder meer door bewustmakingscampagnes en financiering van woningverbeteringen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan financiering van verduurzaming van woningen door extra isolatie of zonnepanelen. Positieve energielabel migratie maakt woningen zowel meer comfortabel voor de bewoners als meer energiezuinig, zodat de CO2-voetafdruk wordt gedrukt en het milieu er wel bij vaart.

Bedrijfsobligaties

MediRisk belegt een deel van haar vermogen in bedrijfsobligaties. Voor bedrijfsobligaties heeft MediRisk vooralsnog geen bron voor het meten van de CO2-voetafdruk. MediRisk gaat de mogelijkheden hieromtrent onderzoeken.

3.2 Governance en organisatie

Dit klimaatactieplan is vastgesteld en goedgekeurd door de Raad van Bestuur (hierna: RvB) van MediRisk. Dit plan is samengesteld door de door de Asset & Liability Commissie (ALCO). De RvB van MediRisk maakt deel uit van de ALCO, waarbij de voorzitter RvB functioneert als voorzitter. Daarnaast zijn de Manager Finance & Control en Actuarial, de vermogensbeheerder, de risicomanagementfunctie en de actuariële sleutelfunctionaris lid.

De ALCO heeft op dit gebied een beleid stellende, adviserende, coördinerende en monitorende rol en is gepositioneerd tussen de eerste en tweede lijn vanuit het Three Lines Model. De RvB is eindverantwoordelijk voor de bedrijfsstrategie en de uitvoering hiervan. In de ALCO wordt periodiek gerapporteerd over de voortgang en jaarlijks wordt de CO2 voetafdruk en reductie waar mogelijk berekend.

In het Meerjarenbeleidsplan 2023 – 2025 is duurzaamheid het overkoepelende thema boven de drie pijlers vanuit de bedrijfsvoering. Het streven is om een klimaat neutrale verzekeraar te worden. Hiermee wordt duurzaamheid opgenomen in onze bedrijfsprocessen. MediRisk wil een duurzame Onderlinge zijn. Duurzaam in de manier waarop wij werken, de manier waarop we verbindingen leggen en duurzaam in onze (financiële) resultaten.

3.3 Reikwijdte

In het kader van zowel het IMVO-convenant en ons commitment aan het Nationaal Klimaatakkoord zijn we in het jaarverslag van 2019 gestart met de rapportage van de CO2-voetafdruk van onze beleggingen. In scope voor deze rapportage zijn al onze beleggingen: obligaties en hypotheekfondsen. Voor niet-staatsobligaties hebben we vooralsnog geen bron voor de CO2-voetafdruk. Op basis van de informatie die we bij de beheerders van de hypotheekfondsen waarin we beleggen, hebben opgevraagd en informatie over de uitstoot van overheden en hun uitstaande schulden, komen we tot de CO2-voetafdruk.

Over de volgende categorieën wordt gerapporteerd:

- Hypotheekfondsen
- Staatsobligaties

Over de volgende categorieën wordt nog niet gerapporteerd:

- Bedrijfsobligaties
- Supranationale obligaties

Een aanzienlijke meerderheid van de portefeuille gerelateerde CO2-emissies wordt opgenomen in de reikwijdte van het actieplan, zolang de gegevens en methoden van de financiële instelling dit toelaten. De reikwijdte zal naar verwachting tussen elke beoordelingsperiode toenemen.

3.4 Methodiek

MediRisk is transparant over methoden, indicatoren, aannames en gegevensbronnen die zijn gebruikt voor de klimaatactieplannen en reductiedoelstellingen.

Financiële instellingen maken, afhankelijk van de samenstelling van de portefeuille, gebruik van verschillende methoden bij het vaststellen van doelstellingen en het bewaken van de voortgang:

- Op koolstofboekhouding gebaseerde methodologieën, die kijken naar de huidige en toekomstige voorspelde absolute en sector intensieve emissies om de vereiste trajecten op te bouwen voor het koolstofarm maken van de portefeuille. Deze benaderingen vereisen het meten en volgen van gefinancierde emissies, bijvoorbeeld met behulp van de Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)-methodologie.

- Op capaciteit gebaseerde methodologieën, zoals de tool voor kapitaaltransitiebeoordeling (PACTA) van de Overeenkomst van Parijs, die toekomstgerichte productieplannen van de activa van klanten per technologie en per sector bekijkt en de afstemming met klimaatscenario's in kaart brengt.
- Temperatuur gebaseerde methodologieën, die een impliciete mate van opwarming geven voor portefeuilles, zoals het Science-Based Targets-initiatief – Financiële instellingen (SBTi-FI) temperatuurtool.
- Percentage bedrijven dat voldoet aan de klimaatcriteria: b.v. het percentage activa dat in overeenstemming is met de EU-taxonomie of het percentage activa dat wordt gedekt door a met op wetenschap gebaseerde doelstellingen.

In Nederland is bij beleggers veel steun voor het hanteren van de PCAF-methodologie. PCAF staat voor Partnership for Carbon Accounting Financials, waarin banken, verzekeraars, pensioenfondsen en pensioenuitvoerders uit vele landen samenwerken aan de ontwikkeling en het delen van Carbon Footprint methodes. De gerapporteerde waarden hebben betrekking op de zogenoemde 'scope 1' en 'scope 2' uitstoot, dat is directe CO₂-uitstoot respectievelijk indirecte uitstoot die samenhangt met gekochte en verbruikte elektriciteit of warmte. MediRisk rapporteert conform de PCAF-methodologie.

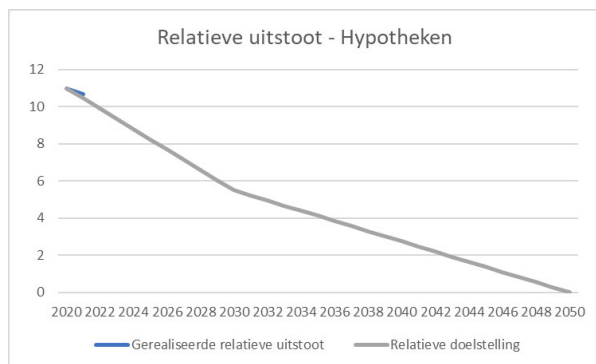
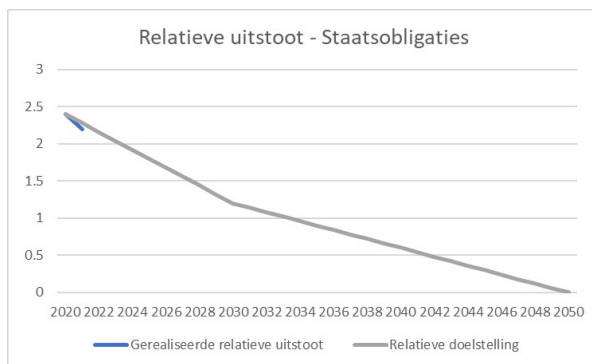
3.5 Reductiedoelen

Verschillende soorten doelen kunnen worden gebruikt om de voortgang van klimaatactiviteiten te monitoren:

- (Sub-)portfoliotargets: doelstellingen voorstellen voor beleggingscategorieën die vanaf vandaag over data en methoden beschikken, zoals beursgenoteerde beleggingen, bedrijfsobligaties of vastgoed. Deze doelstellingen kunnen in absolute of relatieve termen worden uitgedrukt.
- Sectordoelen helpen bij het koppelen van reducties op portfolioniveau aan de efficiëntie-eisen en praktijkresultaten. Sector gerelateerde doelstellingen zijn vooral interessant voor sectoren met een inherent hoge CO₂-uitstoot. Deze doelen kunnen bijvoorbeeld gebaseerd zijn op uitsluiting, intensiteitsvermindering of andere sectorspecifieke parameters die reflecteren op de rol van de industrie binnen transitiepaden. De meest gebruikte eenheid hiervoor is CO₂e per eenheid van de industrie (d.w.z. CO₂e / kWh voor de energiesector). De PACTA-methode is zeer geschikt voor dit type doelwit
- Engagementdoelen: een belangrijk middel van de financiële sector om maatschappelijke verandering in te roepen is engagement. Betrokkenheidsdoelen kunnen worden toegepast op een breed scala aan actoren, waaronder individuele bedrijven, andere financiële instellingen om meer verandering teweeg te brengen, of op beleidsmakers voor een effectiever klimaatbeleid.
- Financiële doelstellingen: doelstellingen met betrekking tot de financiering of investeringen die naar de energietransitie worden geleid (bijvoorbeeld afgestemd op de EU-taxonomie), zoals hernieuwbare energie, groene waterstof, duurzame bosbouw, duurzame mobiliteit, enz.

MediRisk stelt per beleggingscategorie (sub-portfoliotargets) een reductiedoelstelling vast indien dit mogelijk is voor de beleggingscategorie. Deze doelstellingen worden in relatieve termen uitgedrukt. In onderstaande tabel worden de reductiedoelstellingen weergegeven.

Beleggingscategorie	Reductiedoelstelling (relatieve uitstoot)
Staatsobligaties	Ja 2025: -25% 1.8 tCO ₂ / € miljoen 2030: -50% 1.2 tCO ₂ / € miljoen 2050: 0 tCO ₂ / € miljoen
Supranationale obligaties	Indien mogelijk
Hypotheeken	Ja 2025: -25% 8.25 tCO ₂ / € miljoen 2030: -50% 5.5 tCO ₂ / € miljoen 2050: 0 tCO ₂ / € miljoen
Bedrijfsobligaties	Indien mogelijk

3.6 Acties

Het realiseren van het klimaatactieplan is een complexe opgave en vergt een grote inspanning. MediRisk onderneemt acties om deze te bereiken. Echter gezien de beperkte schaalgrootte van MediRisk en haar kleine beleggingsportefeuille (< €100 mln) wordt met proportionaliteit gehandeld. Acties worden hierbij gefaseerd uitgevoerd, hieronder volgen een aantal actiemogelijkheden om de voorgestelde doelstellingen te halen.

1 Interne bedrijfsvoering

We anticiperen met de interne bedrijfsvoering op klimaatverandering door een verantwoorde vertaling te maken naar onze eigen bedrijfsvoering. Zo is bijvoorbeeld in de autoregeling bepaald dat de medewerkers met een leaseauto mogen kiezen uit auto's met energielabel A, B of C. Het wagenpark bestaat momenteel voor 50% uit volledig elektrische auto's. Voor de overige 50% wordt bij het aflopen van contracten een duurzamer alternatief overwogen. Ten aanzien van buitenlandse zakenreizen wordt beleid opgezet waarin voorafgaand vooraf op nut en noodzaak getoetst wordt of aanwezigheid wenselijk is. Indien reëel wordt hierbij de trein of auto als primair vervoersmiddel gekozen boven een vliegtuig. We streven naar een papierloos kantoor, met een werkomgeving zonder papier. Dit draagt bij aan het verminderen van de impact op bossen en het milieu. Andere kleinere initiatieven omvatten afvalscheiding en het blijven stimuleren van de mogelijkheid tot thuiswerken. We overwegen actief hoe we duurzaamheid kunnen integreren in onze claimbehandeling.

2 Uitsluitingen

MediRisk hanteert een 'zwarte lijst' met uitgesloten bedrijven, zodat we ons vermogen niet beleggen in entiteiten die bijvoorbeeld betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens. We voelen ons hierin gesterkt door de verontwaardiging in het maatschappelijke debat over bijvoorbeeld beleggingen in cluster munitie –die zitten dan ook heel bewust niet in onze portefeuille.

3 ESG-integratie

Bij de keuze van fondsen/fondsbeheerders en overige beleggingen wordt rekening gehouden met ESG-elementen. Door het sturen van de aan- en verkopen op basis van ESG-elementen wordt de belangrijkste impact gemaakt. Om inzicht te krijgen in de mate van duurzaamheid van de portefeuille is op regelniveau een Duurzaamheidsbeoordeling gemaakt. Hierbij wordt systematisch gekeken hoe bedrijven scoren op gebied van ESG en controverses. Deze beoordeling leidt tot een duurzaamheidscategorie.

De brondata voor de Duurzaamheidsbeoordeling komt uit Bloomberg. Bloomberg is bezig een groot aantal beleggingsproducten nog van een ESG-classificatie te voorzien. Om tot de Duurzaamheidsbeoordeling te komen gebruiken we de ESG-rating van MSCI en de controversescores van Sustainalytics voor de individuele beleggingen. Daarnaast gebruiken we de SFDR-classificaties voor beleggingsfondsen. Tenslotte wordt er naar de Green Bond indicator voor individuele obligaties gekeken.

Hieronder volgt een uitleg van de verschillende duurzaamheidscategorieën:

1. Duurzame belegging: Individuele beleggingen met een MSCI ESG-rating van AAA of AA, Beleggingsfondsen met SFDR artikel 9 classificatie;
2. Belegging met duurzame kenmerken: Individuele beleggingen met een MSCI ESG-rating van A of Beleggingsfondsen met SFDR artikel 8 classificatie of Green Bonds;
3. Neutrale belegging: Individuele beleggingen met een MSCI ESG-rating van BBB of BB;
4. Niet-duurzame beleggingen: Individuele Beleggingen met een MSCI ESG-rating van B of CCC en beleggingen die een Sustainalytics controversescore hebben van 4 of 5 (hoog of ernstig);
5. Geen informatie: beleggingen zonder ESG-rating of met SFDR categorie 6.

Bij de selectie van beleggingsinstrumenten worden niet-duurzame beleggingen vermeden in de portefeuille.

#	Actie	Verwacht resultaat / impact
1	Interne bedrijfsvoering	Laag
2	Uitsluitingen	Gemiddeld
3	ESG-integratie	Hoog

Betekenis verwacht resultaat / impact beredeneert vanuit MediRisk:

Laag: verbetert positie niet of nauwelijks
Gemiddeld: verbetert positie beperkt
Hoog: verbetert positie sterk
Neutraal: geen effect waarneembaar

3.7 Monitoring

Frequentie

Periodiek wordt verslag gedaan over de voortgang in de ALCO. Jaarlijks worden de CO2 voetafdruk en reductie waar mogelijk berekend.

Effectiviteit van de klimaatacties

De effectiviteit van de klimaatacties wordt jaarlijks geëvalueerd, evenals mogelijke aanpassingen naar aanleiding van evaluaties.

Updates van de plannen

Jaarlijks wordt er publiekelijk gerapporteerd over de voortgang ten opzichte van de klimaatactieplannen en een vergelijking opgenomen van voltooide acties met geplande acties in de voorgaande rapportageperiode.

Integratie klimaatdoelen in beheer- en controlecycli

De resultaten inzake de klimaatdoelen worden in het jaarverslag meegenomen.